[2024] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 186

ਮਿਸਟਰ ਏ.ਕੇ. ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2024 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1447)

07 ਮਾਰਚ 2024

[ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਧੂਲੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਾ ਬੀ ਵਰਾਲੇ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਐਂਡ ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2006 ਦੁਆਰਾ ਫੂਡ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1954 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ52 ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ ਵਾਲੇ ਭੋਜਨ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 3,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ-2006 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਹੈਡਨੋਟ

ਫੂਡ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1954-ਧਾਰਾ16 (1) (ਏ) (i) ਧਾਰਾ7, ਧਾਰਾ2 (ix) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ(ਕੇ) - ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਨਿਯਮ, 1955-ਨਿਯਮ 32 (ਸੀ) ਅਤੇ (ਐੱਫ) - ਭੋਜਨ ਦੀ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ/ਗੋਦਾਮ ਵਿਖੇ ਵੇਚੇ ਗਏ ਖੰਡ ਉਬਾਲੇ ਹੋਏ ਮਿਠਾਈਆਂ ਦੇ ਪੈਕੇਟ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪਤੇ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮ 32 (ਸੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ (ਐੱਫ) - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1, ਇਸਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 16 (1) (ਏ) (ਆਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਧਾਰਣ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ. 1,000/- ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਨੇ ਰੁਪਏ. 2,000/- ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਤੀਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 3 ਮਹੀਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸ਼ੁੱਧਤਾਃ

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਿੱਟੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ/ਗੋਦਾਮ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਪੈਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ2 (ix) (ਕੇ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੇਬਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ,

* ਲੇਖਕ

ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀ. 20 ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਲਾਗੂ ਸੀ ਪਰ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2, ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 60 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ 24 ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਧਾਰਣ ਕੈਦ ਤੋਂ ਰੁਪਏ. 1,000/- ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਰੁਪਏ. 50,000/- ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸਜ਼ਾ 2000/- ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ-ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ. 20.(1). [ਪੈਰਾ 6,7,10]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ 20 (1)-ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ - ਕਲਾ ਦਾ ਆਦੇਸ਼. 20 (1)

ਆਯੋਜਿਤਃ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। 20 (1) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ-ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਨਾਹੀ. 20 ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਲਾਗੂ ਸੀ-ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 8]

ਕੇਸ ਲਾਅ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ
ਟੀ. ਬਰਈ ਬਨਾਮ ਹੈਨਰੀ ਆਹ ਹੋ, [1983] 1 ਐਸਸੀਆਰ 905: (1983) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 177; ਨੇਮੀ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, (2018) 17 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 448; ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2020) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 763-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ
ਫੂਡ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1954; ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਐਂਡ ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2006

ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ; ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਿਆਰ; ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ; ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਲਾਭ; ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ; ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ:
ਸੀਆਰਆਰ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 12.04.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2024 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1447. 2005 ਦਾ 1436

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੰਦਿਨੀ ਸੇਨ ਮੁਖਰਜੀ, ਐਡ. ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੰਤਿਕਾ ਹਰਿਆਣੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਿਪੁਲ ਸਵਾਤੀ ਕੁਮਾਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਸਥਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਕੁਨਾਲ ਚੈਟਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੈਤਰੀ ਬੈਨਰਜੀ, ਰੋਹਿਤ ਬਾਂਸਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਤਿਜ ਸਿੰਘ, ਸੋਹਮ ਸੇਂ, ਐਡ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਫ਼ੈਸਲਾ
ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਧੂਲੀਆ, ਜੇ.
ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।
2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1954 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਅਧਿਨਿਯਮ') ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1, ਇਸ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (1) (ਏ) (ਆਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ. 2 ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ. 1,000/- ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਰੁਪਏ. 2,000/- ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
3. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੀਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਮਵਰਤੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 3 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਧਾਰਣ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 06.12.2000 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ 71, ਬਿਪਲਾਬੀ ਰਸ਼ ਬਿਹਾਰੀ ਬਾਸੂ ਰੋਡ, ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ/ਗੋਦਾਮ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਖੰਡ ਉਬਲੀਆਂ ਮਿਠਾਈਆਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲਏ, ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ 1500 ਗ੍ਰਾਮ ਖਰੀਦਿਆ।

ਖੰਡ ਉਬਲੀ ਹੋਈ ਮਿਠਾਈਆਂ 500 ਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ/ਲੈਬ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੈਕੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਰਗੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਨਿਯਮ, 1955 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਨਿਯਮ') ਦੇ ਨਿਯਮ 32 (ਸੀ) ਅਤੇ (ਐਫ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 16 (1) (ਏ) (ਆਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ।

5. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬੋਸ ਕੰਫੈਕਸ਼ਨਰੀ, ਕਲਕੱਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ (ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਦਾਲਤ) ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 16 (1) (ਏ) (ਆਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ 3 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਾਧਾਰਣ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਰੁਪਏ. 2,000/- ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

6. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕੇਸ ਇਸ ਸਧਾਰਣ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 32 (ਸੀ) ਅਤੇ (ਐਫ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਨ।

7. ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, 06.12.2000 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਰਫ ਨਿਯਮ 32 (ਸੀ) ਅਤੇ (ਐਫ) ਸਨ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ G.S.R 422 (E) ਮਿਤੀ 29.04.1987 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 32 ਗਜ਼ਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈਃ-

"32. ਲੇਬਲ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦਾ ਪੈਕੇਜਃ --(ਏ)..... (ਬੀ)..... (ਸੀ) ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਦਰਾਮਦਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਪੈਕਰ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ।

(ਡੀ).....
(ਈ).....

(ਐੱਫ) ਉਹ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ ਸਾਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪੈਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਵਰਤੀ ਲੱਭਤਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਲੱਭਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ/ਗੋਦਾਮ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਪੈਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ix) (ਕੇ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੇਬਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਜੋ ਹੁਣ ਬਾਕੀ ਹੈ ਉਹ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਜ਼ਾ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਸਿਰਫ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

8. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (1) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

"(1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਵਜੋਂ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।
(2)...
(3)...
"

ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਥੇ ਆਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਰਾਏ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ।

9. ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1954 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਐਂਡ ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2006 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ52 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। 3,00,000/- ਰੁਪਏ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ ਵਾਲੇ ਭੋਜਨ ਲਈ। ਜੇਲ੍ਹ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ, ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

"52. ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ ਵਾਲੇ ਭੋਜਨ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ। (1) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਭੰਡਾਰਨ ਲਈ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵੰਡਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਯਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। (2) ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭੋਜਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ? ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੀ. ਬਰਈ ਬਨਾਮ ਹੈਨਰੀ ਆਹ ਹੋ (1983) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 177 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸੋਧ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

22. ਇਹ ਸਿਰਫ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਆਰਟੀਕਲ 20 ਅਧੀਨ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। (1). ਆਰਟੀਕਲ 20 (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਨਾਹੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਧੀ ਹੋਈ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਲਾਭ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਲਾਹੇਵੰਦ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਨਿਯਮ

ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪੋਸਟ ਫੈਕਟ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਠੋਸ ਤਰਕ ਅਤੇ ਆਮ ਸਮਝ ਦੋਵਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਨੇਮੀ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2018) 17 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 448 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕੈਦ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਸਿਰਫ 50,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2020) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 763 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1954 ਅਧੀਨ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ 500/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਸਿਰਫ 5,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

10. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2, ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਲਗਭਗ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2000 ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 24 ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮਿਤੀ 06.08.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਧਾਰਣ ਕੈਦ ਤੋਂ 1,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਰੁਪਿਆ 50,000/- ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। (ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ).

ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ. 1 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜੋ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਹੈ। 2000/- ਰੁਪਏ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਕਮ ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹੈੱਡਨੋਟਃ ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾਃ

ਅਪੀਲ ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਹੈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shiऐँढa Kler